

СКЛАДОВІ СИЛАБУСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ **«Валеофілософія, валеологічний потенціал релігії та біоетика»**

I. Основна мета засвоєння курсу полягає у вивченні світоглядних, методологічних, ціннісних досліджень, на яких базується сучасне вчення про здоров'я та ознайомлені з валеологічним потенціалом різних релігійних конфесій.

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності).

Курс «Валеофілософія, валеологічний потенціал релігії та біоетика» разом з іншими дисциплінами педагогічного напрямку складають теоретичну й методологічну основу підготовки фахівців спеціальності «Здоров'я людини» (практична психологія).

III. Завдання дисципліни є формування в студентів спроможності визначати загальні ідеї збереження та зміцнення здоров'я, які виступають стрижнем не тільки в галузі медико-філософської проблематики, але і в житті кожної людини, у формуванні її духовності. Формування в студентів додаткових базових загальнокультурних та біотичних компетенцій необхідних при здійсненні професійно діяльності.

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даної дисципліни

Основні знання:

- предмет, об'єкт та методи філософії здоров'я;
- еволюцію поглядів на здоров'я та здоровий спосіб життя від стародавніх часів до сучасності;
- структуру та функції свідомості;
- соціально-біологічні проблеми здоров'я;
- оздоровчий потенціал релігійних традицій;
- основи біоетики.

Основні вміння:

- застосовувати набуті теоретичні знання у майбутній роботі вчителя основ здоров'я;
- провести інтерпретацію детермінаційних чинників здоров'я;
- формувати потребу в здоровому способі життя.

V. Короткий зміст дисципліни

Модуль 1. Предмет, об'єкт та методи валеофілософії. Розвиток філософських поглядів на проблему здоров'я від стародавніх часів до сучасності.

Тема 1. Предмет, об'єкт та методи валеофілософії

Філософія здоров'я людини. Теоретичний аналіз концепції здоров'я в філософії і медицині. Здоров'я в системі детермінаційних зв'язків. Методи валеософії, - індукція переліку, фальсифікація. Медико-біологічне та філософське поняття здоров'я та здорового способу життя. Валеологічні концепції (біхевіористична, системна, психоаналітична, когнітивна, гуманістична, екзистенціальна валеологія). Сучасні проблеми філософії здоров'я.

Тема 2. Розвиток філософських поглядів на проблему здоров'я від стародавніх часів до сучасності

Язичництво та погляд на здоров'я в період реліктових культур. Розвиток гігієни, медичної етики та астрології в Месопотамії. Язичництво у Стародавньому Єгипті та формування монотеїзму у поглядах на здоров'я в Ізраїлі. Етичні концепції філософії здоров'я у Стародавній Дерен. Філософські погляди на здоров'я в Стародавньому Китаї та їх значення для сучасності. Аюрведа - медицина Стародавньої Індії: філософські витоки та внесок у сучасну науку про здоров'я. Тибетська філософія оздоровлення людини. Філософія здоров'я

Стародавньої Греції та Риму. Проблема здоров'я людини в період середньовіччя. Креаціонізм як основа філософських поглядів цього часу. Філософія здоров'я епохи Відродження. Медико-біологічні науки та філософські концепції періоду Нового часу. Внесок російських та українських лікарів і природознавців в розвиток філософії здоров'я.

Модуль 2. Філософія – методологічна основа валеології.

Тема 3. Діалектика і метафізика як концепція розвитку.

Закони діалектики. Діалектика як наукова система законів і категорій. Діалектика пізнавального процесу, загальний зв'язок та розвиток явищ матеріального світу, їх відображення в свідомості людини. Закони матеріалістичної діалектики - загальні методологічні регулятори валеологічного пізнання. Закони єдності та боротьби протилежностей, перехід кількісних змін в якісні та закон заперечення заперечення в валеології та медицині.

Тема 4. Категорії діалектики та їх методологічна функція

Категорії діалектики як сходинки пізнання та їх методологічна функція в валеології, - одиничне, особливе, загальне, сутність та явище, причина та наслідок, необхідність та випадковість, частина та ціле, зміст та форма.

Тема 5. Філософія свідомості та валеологія

Сутність, структура та функції свідомості. Психотерапія – важливе завдання валеології.

Тема 6. Соціально - біологічні проблеми здоров'я та хвороби

Проблема співвідношення соціального та біологічного. Природничо - суспільний характер валеології. Соціальні чинники цивілізації, дисгармонія біологічних та соціальних «ритмів». Становлення філософського та природничо - наукового знання про людину, співвідношення біологічного та соціального в життєдіяльності людини -центральна теоретична проблема валеології. Біологічна програма людини. Довголіття і старіння, життя і смерть. Коротка характеристика «тонких тіл» та біоенергетичних центрів в структурі тіла людини.

Тема 7. Оздоровчий потенціал релігійних традицій

Філософське вчення про людину. Філософські основи медичної антропології. Сенс життя людини. Філософія особистості. Особистість як об'єкт валеологічного пізнання. Фактори формування та руйнування особистості.

Тема 8. Філософія здоров'я та біоетика

Філософське вчення про людину. Філософські основи медичної антропології. Сенс життя людини. Філософія особистості. Особистість як об'єкт валеологічного пізнання. Фактори формування та руйнування особистості.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання курсу
Кафедра медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя та здоров'я Факультету педагогіки та психології: викладач А.О. Казанцев

VII. Обсяг навчального навантаження та термін викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС)

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни

1. Шевченко Ю.Л. и др. Философия медицины. – М.:ГЭОТАР – Ф56 МЕД, 2004. – 480С.
2. Хрусталеv Ф.М. Философия науки и медицины. – М.:ГЭОТАР – Медиа, 2010. – 784 с.
3. Бобрицька В.І., Гриньова М.В. Валеологія. Навчальний посібник. – полтава, 1999 с. – 306 с.
4. Адо А.Д., Царегородцев ГИ. Борьба материализма и идеализма в учений о здоровье и болезни человека. -М.: Медицина, 1979.
5. Апанасенко Г.Л., Попова Л.А. Медицинская валеология. -Київ: Здоров'я, 1998.
6. Апанасенко Г.Л. Эволюция биознергетики и здоровья человека. -С. Пб.: Петрополоис, 1992.
7. Баевский Р.М. Прогнозирование состояний на грани нормы и патологии. -М.: 1979.
8. Войтенко В.П. Здоровье здоровных (введение я санологию). -К: Здоровье 1991.

9. "Здоров'я (валеологія). Стандарт навчального українського інтегративного курсу для української національної школи-родин". -Освіта", 9 серпня, 1995.
10. Кулиниченко В.Л. Начала валеософии., Валеологияхтановление и пути развития (Сборник научных трудов), -Севастополь: Лаукар, 1999.
11. Лисицин Ю.П. Современніе теории медицины., -М.: Медицина, 1990.
12. Основы валеологии. Под ред. акад. В.П.Петленко. -Киев: Олимпийская литература, в 3-х.т., 1999.
13. Царегородцев Г.И., Ерохин В.Г. Диалектический материализм и теоретическиеоснови медицины., -М.: Медицина, 1986.
14. Царегородцев Г.И., Петров С.В., Проблема причинности в современной медицине., -М.: Медицина, 1994.
15. Брехман И. И. Валеология — наука о здоровье. — М., 1990.
16. Давиденко Д. Я., Зорин В. Борилкевич В. Е, и др. Социальные и биологические основы физической культуры / Отв. ред. Д. Н. Давиденко. — СПб.:СПбГУ, 2001.
17. Даниленко О. И. Душевное здоровье и поэзия. — СПб., 1997
18. Журавлева И. В., Шилова Л. С, Антонова А. И. и Эр. Отношение человека к здоровью и продолжительность жизни. — М., 1989.
19. Колбанов В. В. Валеология. Основные понятия, термины, определения. —СПб., 1998.
20. Личность и условия ее развития и здоровья / Под ред. Г. С. Никифорова, Л. А. Коростылевой.-СПб., 1999.
21. Лоранский Д Я., Водогреева Л. В. Отношение человека к здоровью — М.: ЦНИИСП, 1984.
22. Уайт Л. А, Понятие культуры // Антология исследований культуры. Т. 1. Интерпретации культуры. — СПб., 1997.
23. Франкл В. Человек в поисках смысла. — М., 1990.
24. Фрейд З. Психоанализ. Религия. Культура. — М., 1992.
25. Фромм Э. Человек для самого себя // Психоанализ и этика / Э. Фромм. —М., 1993.
26. Юнг К. Г. Проблемы души нашего времени. — М., 1993.
27. Юнг К. Г. Психологические типы / Пер. с нем. — М.: Университетская книга, 1996.
28. Юнг К. Г. Структура психики и проблема индивидуации. — М., 1996.

ІХ. Метод навчання

Лекції. Практичні заняття

Х. Система оцінювання: модульний контроль, залік.

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на семінарських заняттях, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань, підготовка есе за заданою тематикою

Підсумковий контроль: залік